

Anna Rancāne (Rēzeknis nūvoda pošvaļdeiba)
KORDIRIGENTU TEREZIS I STANISLAVA BROKU ĪGULDEJUMS
LATGALISKUOS KULTURVIDIS VEIDUOŠONĀ DAUGOVPIĻĪ 20. G. S. 60.
GODŪS

Atslāga vuordi: *Tereze Broka, Stanislavs Broks, latgalīšu tautys dzīsmē.*

20. godu symta 60.–70. godu Latgolys kulturvide i juos veiduotuoji vēl ir moz pieteita i nūvērtāta. Koč itys laiks Latvejā īsazeimōj ar padūmu ideologejs viersvadeibu vysuos sabīdryskuos dzeivis jūmuos, ar rusifikaceju i latgalīšu drukys aizlīgumu, vystok i tūlaik atsarūn cylvāki, kas sovu īspieju rūbežūs ceņšās kūpt latgaliskū identitati i kulturu.

Vīni nu taidim ļaudim ir izcylī kordirigenti Tereze Broka (1925) i Stanislavs Broks (1926–1977). Piec Latvejs Valsts konservatorejs beigšonys 1954. godā obeji jaunīši tyka nūsyuteiti dorbā iz Daugovpili. Eisā laikā jim izadeve krīvyškajā piļsātā, kur nabeja nivīna kora, izveidot muzykalūs kolektivus, kuru repertuara pamatā leidz ar obligatom padūmu dzīsmem i klasiku lelā daudzumā beja latgalīšu tautys dzīsmis.

1954. goda rudinī T. Broka izveidoj sīvīšu vokalū ansambli „Daina” i kūklātuoju ansambli, brauc iz Latvejs PSR Zynuotņū akademēju, lai folklorys ekspediceju materialūs vaicuotu vēl nazynomu latgalīšu dzīšmu. Tautys dzīšmu apdaris komponēja juos dzeivisbīdrs, dirigents i Daugovpiļa Muzykys vydsškōlys direktors Stanislavs Broks, kurs 1956. godā organizēj jauktū koru, vāluokū „Daugavu”. Ar naatlaideigu dorbu eisā laikā obeji Daugovpiļs kolektivi giust spūžus panuokumus un teik izvierzeiti iz VI Vyspasauļa jaunuotnis i studentu festivala Moskovā 1957. goda vosorā, kur sajam sudobra gūdolgu.

Tuo laika avīzis raksteja: „Vieglāk radīt kori uz Marsa, nekā tai piļsētā... Bet par pārsteigumu visiēm, arī dažam labam pašā piļsētas kultūras druvā, atklājās, ka Daugavpili ir koris, kuru bez bažām var sūtīt uz Maskavu reprezentēt Latvijas kora mūzikas kultūru.” Sekoj spūžuo latgaliskuma parāde, Latgolys kulturys nedeļa Reigā 1958. goda decembrī, kur obeji Daugovpiļa kolektivi ir vysu nūtykumu centrā. Juoatzeimej, ka kolektivu sastuovā vairumā beja puornūvoda latvīši, krīvi i poļaki, kuri nazynuoja latgalīšu volūdys, bet cīteigi vucejuos, lai dzīduotu Broku kolektivūs.

1961. godā „Latvian Music” nūdaļa Mineapolē (ASV) izdūd pyrmū skaņu plati ar latgalīšu tautys dzīšmu īrokstim „Latgalian (Latvian) Folk songs”, kū sastuodeja Mikeļs Bukšs. Skaņu platē itvarts 15 tautys muzykys skaņdorbu nu Daugovpiļa jauktuo kora „Daugova” (vadeituojs S. Broks) i sīvīšu vokaluo ansambļa „Daina” (vadeituoja T. Broka) prišknasumu. „Aiz azara bolti bārzi”, „Aiz azara augsti kolni...”, „Siermi zyrgi, jauni puiši...” „Audzit muni gari lyni”, „Es sovai māmeņai...” i c. latgalīšu tautys dzīšmu apdaris padūmu okupacejs godūs beja sovdabeiga Daugovpiļa vizitkarte, kas styprynuoja tuo laika ļaužu latvyskū, latgaliskū pošapziņu.